

Publicaties en andere activiteiten van Joop Berding

over Cornelis Verhoeven (1928-2001)

1 Boeken

2 Artikelen

3 Lezingen en presentaties

4 Pod/videocasts en interviews

5 Overige

Meer op www.joopberding.com en www.joopberding.com/Verhoeven

1 Boeken

Berding, J. (2019). Opvoeding en onderwijs tussen geduld en ongeduld. Antwerpen/Apeldoorn: Cyclus.

Berding, J. (2022). Rendom Cornelis Verhoeven. Ruimte voor vertraging in filosofie en onderwijspraktijk. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.

Verhoeven, C. (2024). Tractaat over het spieken. Bezorgd en ingeleid door Joop Berding. Culemborg: Telos Uitgevers.

2 Artikelen

Berding, J. (2020). (On)geduld in coronatijden.

<https://didactiefonline.nl/blog/blonz/ongeduld-in-coronatijden> (gepost 6-5-2020)

Berding, J. (2020). Geduld als praktische uitdaging. In *Pedagogiek in Praktijk/PIP*, #117, jg. 26, nr 5, p. 30-34.

Berding, J. (2021, april). Over geduld en ongeduld in het onderwijs. *Van 12 tot 18(31)*, 4, p.

6-8.

Berding, J. & H. IJsseling (2021). Cornelis Verhoeven. Bijdrage aan de Canon van de opvoeding NIVOZ. <https://nivoz.nl/nl/cornelis-verhoeven-over-onderwijs-als-geschenk-als-geduld-en-verwonderpraktijk-en-als-diepe-praktijk> (gepost 22-3-2021).

IJsseling, H. & J. Berding (2021, juni). Onderwijs moet ruimte laten voor verwondering. *Filosofie Magazine*, p. 53-57.

Berding, J. (2020). Geduld. *Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte*(112), 4, p. 434-438.

Berding, J. (2022, 12 februari). Spieken een probleem? Vraag je eens af waarom leerlingen dat doen. In *Trouw*, opiniepagina, online: <https://www.trouw.nl/opinie/spieken-een-probleem-vraag-je-eens-af-waarom-leerlingen-dat-doen~b7642c7b/>

Berding, J. (2022, verschenen juni 2023). Cornelis Verhoeven (1928-2001): ein Unzeitgemässer Meister aus Brabant. In *Coincidentia*, Band 13/2, 389-398.

Visser, H. de (2022). Kinderen de ruimte geven voor verwondering. <https://nivoz.nl/nl/kinderen-de-ruimte-geven-voor-verwondering> (gepost 4-7-2022), met een korte intro op Rendom Cornelis Verhoeven.

Berding, J. (2022). Een pleidooi voor ontspanning. Onderwijs geven is geen productie draaien. In *OnderWijsTijd*, jaargang 2, nr 2, april-juni 2022, p. 23-26.

Berding, J. (2023). Ongrijpbare vorming. In *School- en klaspraktijk*, jg. 63, nr. 4, pp. 20-24. Online ook op <https://nivoz.nl/nl/ongrijpbare-vorming> .

Berding, J. (2023, 14 februari). Het onderwijs dreigt in de greep te raken van zielloze

productie terwijl alles draait om menselijkheid. In Nederlands Dagblad (opinie), p. 14-15.
<https://joopberding.files.wordpress.com/2023/02/berding-nd-ziellose-productie-14-feb-2023-1.pdf>

3 Lezingen en presentaties

Berding, J. (2020, 5 februari). Minisymposium ingelaste onderwijsavond, ‘Opvoeding en onderwijs tussen geduld en ongeduld’. Driebergen: Nivoz.

Berding, J. (2020, 15 januari). Een gesprek over geduld en ongeduld. Lezing en gesprek Bosbeskapel Den Haag. (power-point, hand-out)

Berding, J. (2021, 1 en 8 april). Filosofie van het geduld. Twee online avonden voor de Filosofiegroep Rotterdam. (power-point; hand-out)

Berding, J. (2023, 24 januari). Bijeenkomst met lectoraat van Robert van Putten, over Rondon Cornelis Verhoeven. Ede: CHE.

Berding, J. (2023, 28 januari). De verwonder(en)de filosofie van Cornelis Verhoeven. Lezing in de Remonstrantse Kerk Den Haag.

Berding, J. (2023, 18 september). Lezing over Cornelis Verhoeven. Assen.

Berding, J. (2023, 24 november). Reflectie op Huttinga, W. (2023). Persoon zijn. Een theologisch-antropologische bezinning voor goed onderwijs. Lezing. Utrecht: Theologische Universiteit Utrecht.

Berding, J. (2024, 1 maart). Boekpresentatie heruitgave Tractaat over het spieken. Utrecht.

Berding, J. (2024, maart). Cursus van 3 bijeenkomsten over het werk van Cornelis Verhoeven. Volksuniversiteit Den Haag.

Berding, J. (2024, 1 november). Vorming als vrijheid. De onderwijsfilosofie van Cornelis Verhoeven. Leiden: Colloquium Levensfilosofie.

Berding, J. (2025, 18 oktober). De Filosofie van het geduld, lezing annex workshop voor Filosofiegroep Rotterdam,.

Berding, J. (2026, 2 april). Verantwoordelijkheid hoort bij mensen. Reflectie op: Jan Jaap Hubeek, *Mens blijven tussen systemen*.

Berding, J. (2026, 19 april). Gast op de kansel Remonstrantse Kerk Den Haag e.o., over het thema ‘wijsheid’: ‘De wijsheid in pacht?’

Berding, J. (2026, 28 mei). Lezing/workshop over ‘Zachte pedagogische krachten: geduld, stilte, verwondering’, JenaParade Flevoland: Netl.

4 Pod/videocasts en interviews

Bors, G. (2020). ‘Maatschappelijk ongeduld past niet in onderwijs en opvoeding’. Interview n.a.v. Opvoeding en onderwijs tussen geduld en ongeduld. In *Mensenkinderen*(36), nr. 168, april, p. 22-25.

Bors, G. (2020). ‘Zoek de vertraging in plaats van de versnelling’. Interview n.a.v. Opvoeding en onderwijs tussen geduld en ongeduld. In *Balans Magazine*(33), nr. 2, april, p. 46-47.

Bors, G. (2020). Adresseer de haast (interview). <https://nivoz.nl/nl/over-korczak-thijssen-en-geduld-adresseer-de-haast-zoek-de-vertraging-in-plaats-van-de-versnelling>

Bors, G. (2020). Maatschappelijk ongeduld past niet in onderwijs en opvoeding (interview). <https://nivoz.nl/nl/interview-joop-berding-maatschappelijk-ongeduld-past-niet-in-onderwijs-en-opvoeding> (gepost 20-4-2020)

Pijpers, R. (2020). Corona, geduld en ongeduld en media(wijsheid) (interview). <https://www.mediawijzer.net/corona-geduld-en-ongeduld-en-mediawijsheid/> (gepost 10-4-2020)

Pijpers, R. (2020). Pedagoog Joop Berding – opvoeding en onderwijs tussen geduld en ongeduld (interview). <https://boeddhistischdagblad.nl/interviews/144575-pedagoog-joop-berding-opvoeding-en-onderwijs-tussen-geduld-en-ongeduld/> (gepost 3-4-2020)

(s.a.) (2020). Opvoeding en onderwijs tussen geduld en ongeduld. Wat kunnen we leren van Shantideva? Interview. <https://www.zenamsterdam.nl/nl/opvoeding-en-onderwijs-tussen-geduld-en-ongeduld> (gepost 2-4-2020)

Berding, J. (2020). Ingelaste onderwijsavond. <https://nivoz.nl/nl/ingelaste-onderwijsavond-over-boek-joop-berding-is-het-geduld-uit-de-samenleving-aan-het-verdwijnen> (gepost 5-2-2020, terugblik)

Berding, J. (2020). De flinterdunne grens tussen geduld en ongeduld. <https://nivoz.nl/nl/essay-vooraf-aan-ingelaste-onderwijsavond-de-flinterdunne-grens-tussen-geduld-en-ongeduld> (gepost 18-1-2020)

Podcast over geduld en ongeduld in onderwijs en opvoeding, met Rikie van Blijswijk (2020). https://nivoz.nl/podcast/?name=2020-01-10_nivoz_podcast_-_over_geduld_en_ongeduld_in_onderwijs_en_opvoeding.mp3 (gepost 10-1-2020)

IJsseling, H. & Berding, J. (2020). Cornelis Verhoeven. Podcast voor Nivoz. Opname 10 december – online 21 december. <https://nivoz.nl/nl/podcast-over-cornelis-verhoeven-en-zijn-betekenis-voor-het-onderwijs-van-vandaag>

Berding, J. (2021). Podcast met Taco Visser over geduld en ongeduld in het onderwijs. Online

te beluisteren via <https://anchor.fm/taco-visser/episodes/Joop-Berding-over-Opvoeding-en-onderwijs-tussen-geduld-en-ongeduld-e16hfec> (gepost 27-8-2021)

Tjipcast, met Tjip de Jong, over vertraging, geduld en aandacht in het onderwijs, online 10 april 2022: <https://tjipcast.nl/filosofie/is-het-tijd-voor-meer-vertraging-in-filosofie-en-onderwijspraktijk-tjipcast-173-met-joop-berding/>

Tjipcast over Rondon Cornelis Verhoeven en het vertragen van de onderwijstijd, met schooldirecteur Floris van der Klein. Opname 30 november 2022; online 2 januari 2023. Via [tjipcast.nl](https://tjipcast.nl/onderwijs/wat-kunnen-we-vandaag-de-dag-leren-van-cornelis-verhoeven/) - <https://tjipcast.nl/onderwijs/wat-kunnen-we-vandaag-de-dag-leren-van-cornelis-verhoeven/>

Dros, L. (8 augustus 2022). Interview. 'We hebben stilte en vertraging nodig in het onderwijs'. In *Trouw*, p. 6-7.

Bors, G. (2022). Cornelis Verhoeven, filosoof van de verwondering. Het grote interview met Joop Berding, auteur. In *Mensenkinderen*, nr. 176, juli, p. 23-28.

Visser, H. de (2022). Kinderen de ruimte geven voor verwondering. <https://nivoz.nl/nl/kinderen-de-ruimte-geven-voor-verwondering> (gepost 4-7-2022), met een korte intro op *Rondon Cornelis Verhoeven*.

Graaff, M. de (2023). Verwondering, stilte en verbeelding. Focus op existentiële vaardigheden. Interview met Willem de Vos en Joop Berding. In *VO-magazine*, februari-maart, p. 32-35.

Dijk, M. van (2023). 'Maak tijd voor verstillings in de klas.' Interview. In *Filosofie Magazine*, januari, p. 40-43. <https://joopberding.files.wordpress.com/2022/12/interview-filosofie-magazine-met-joop-berding-door-marc-van-dijk-jan-2023.pdf>

Podcast “Onderwijs leiden met hart en ziel” van Taco Visser. Met Anke Swanenberg en Joop Berding over Tractaat over het spieken van Cornelis Verhoeven, online 11 oktober 2024, linkje: <https://open.spotify.com/episode/5K4l61LSytdPpzQrRUZ1eX?si=ElKg3VcoQJGqN0bGS77Zg>

5 Overige

Sinds mei 2026 maak ik met nog drie andere mensen deel uit van de Inspiratieraad van De School van Verwondering, een project dat is ondergebracht bij de Haagse organisatie Stek. Meer informatie op <https://www.stekdenhaag.nl/school-van-verwondering>

Ingezonden briefje in *de Groene*, n.a.v. de bespreking van nieuw filosofisch werk van Ton Lemaire: een opm over het werk van Cornelis Verhoeven.

Ingezonden briefje in *de Groene*, week 22, 28 mei 2026, n.a.v. een artikel over (de impact van) AI: AI in het onderwijs, de vooruitziende blik van Verhoeven.

